

Asia: VN/20266/2025

Opetus- ja kulttuuriministeriön asetus opiskelijaksi ottamisen perusteista ammatillisessa perustutkintokoulutuksessa annetun opetus- ja kulttuuriministeriön asetuksen muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Rasekon ammattiopisto kokee, että lakimuutoksella tavoitellut vaikutukset ovat myönteisiä: edistetään hakijoiden yhdenvertaisuutta, vähennetään harkinnanvaraisen valinnan aiheuttamaa lisätyötä koulutuksen järjestäjillä, varmistetaan valittujen opiskelijoiden edellytyksiä suoriutua opinnoistaan ja keskeyttämiset ja ohjautumiset muuhun koulutukseen vähenevät.

Uudistus korjaa nyt voimassa olleen hankalan tilanteen, jossa yksilöllistetyt arvosanat näyttäytyvät samanarvoisina kuin tavalliset arvosanat yhteishakujärjestelmässä. On hyvä, että rajatun oppimäärän suorittaneelle opiskelijalle arvosanaksi muuntuu arvosana 5, vaikkakin on hyvä huomioida, että opiskelijan todellinen osaaminen jää monissa tapauksissa tämän alle. Rasekon ammattiopisto pitää tärkeänä, että opiskelijalla on riittävät valmiudet valitsemansa tutkinnon suorittamiseen.

Rasekon ammattiopisto on huolissaan siitä, että oppimisvaikeuksia omaavien opiskelijoiden mahdollisuudet päästä haluamalleen alalle heikentyvät.

Opetusministeriön muistioluonnos (21.8.2025): ”Koulutusta koskevissa laeissa on vahvistettu oppimisen tukea ja erityistä tukea, joten ei ole enää tarpeellista erikseen mahdollistaa harkintaan perustuvan valinnan käyttämistä oppimisvaikeuksien perusteella.”

Mikäli perusopetuksessa annettu oppimisen tuki ja erityinen tuki ovat olleet riittäviä ja toimivia, niin silloinhan oppilas on pystynyt saavuttamaan hyvät taidot ja hänellä on edellytykset hakea ammattiopintoihin ja/tai lukioon sellaisella pistemäärällä, joka takaa hänelle opiskelupaikan. Mutta mikäli oppimisvaikeudet ovat vaikeita tai oppilas ei ole saanut perusopetuksessa riittävästi tukea, niin saattaa olla, että hänen arvosanansa ja osaamisen taso jäävät puutteellisiksi ja hänen täytyy hakeutua pistevalinnassa hyvin alhaisilla pisteillä. Silloin hän saattaa päätyä alalle, joka ei häntä motivoi ja on vaarana opintojen keskeyttäminen (vastoin lakimuutoksen toivottua vaikutusta).

Rasekon ammattiopistolla on myös huoli siitä, että tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen (TUVA) opiskelijamäärät tulevat kasvamaan, sillä aiempaa useampi opiskelija ei tule saamaan opiskelupaikkaa yhteishaussa.

Opetusministeriön muistioluonnos (21.8.2025): ”Opiskelupaikan osoittaminen ja jatkuvan haun mahdollisuudet ovat edelleen käytössä, mikäli hakija jää ilman koulutuspaikkaa yhteishaussa.” Tämä aiheuttaa mahdollisesti sen, että tutkintokoulutukseen valmentavaan koulutukseen tulee yhteishaussa valittujen lisäksi aiempaa enemmän opiskelijoita jatkuvan haun tai osoittamisen kautta. Osoittamisprosessi myös työllistää kuntien kuntavalvojia ja viranomaisia sekä viivyyttää (oppivelvollisen) nuoren koulun aloittamista syksyllä.

Rasekon ammattiopisto haluaa ottaa esiin, että kesällä tapahtuvan yhteishaun jatko-ohjauksen tarve tulee mahdollisesti lisääntymään, kun hakijat hakeutuvat jatkuvan haun kautta. Nuorten opiskelun aloittaminen viivästyy. Monessa oppilaitoksessa jatkuvan haun haastatteluita pidetään elokuun aikana, joten opintojen aloitus saattaa olla vasta syyskuussa.

Rasekon ammattiopisto nostaa esiin ehdotuksen:

Ammatillisen koulutuksen erityisen tuen lakimuutoksessa käytetään termiä ”todennetut oppimisvaikeudet” perusteena oikeudelle erityiseen tukeen. Voisiko tässäkin lakimuutoksessa käyttää samaa termiä, jolloin se rajaisi lievemmat oppimisvaikeudet pois harkinnan varaisen haun valintaperusteista?

Taipale Maria
Raision seudun koulutuskuntayhtymä